

Särtryck ur Svenska Pointerklubbens
Meddelande LIV 1958.

OM POINTERNES FOSTRAN
OCH DRESSYR

A:o Gustaf Lundberg

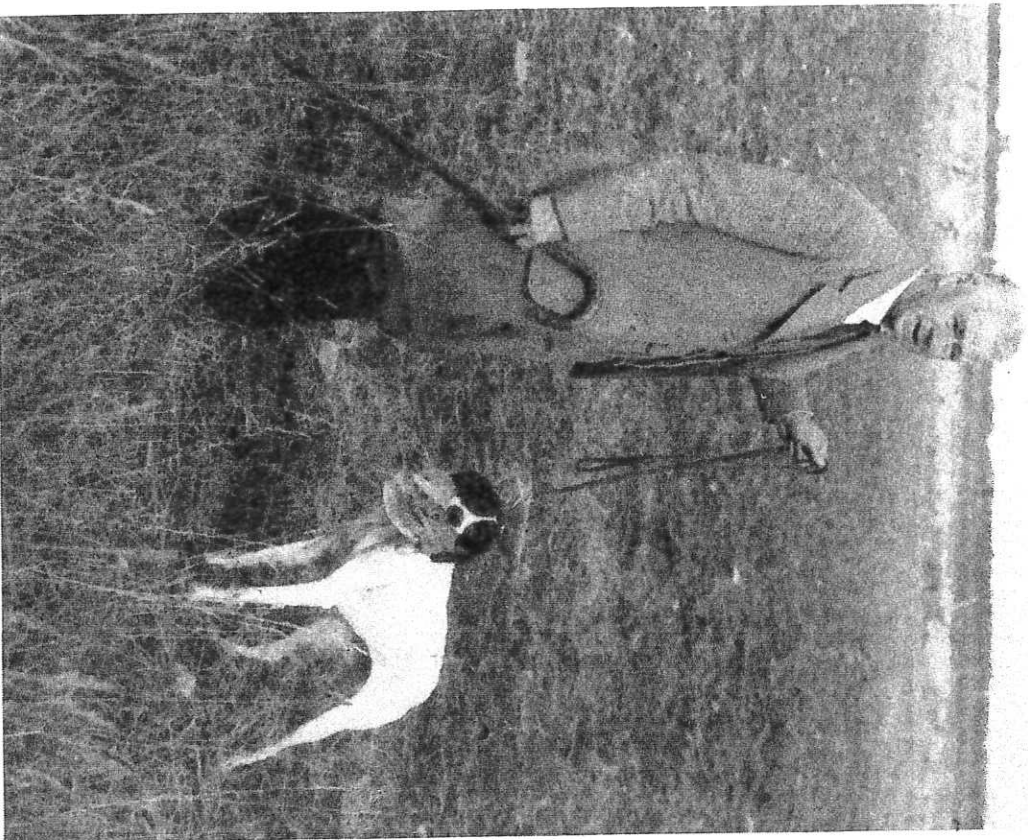
Särtryck ur Svenska Pointerklubbens
Meddelande LIV 1958.

OM POINTERNS FOSTRAN OCH DRESSYR

Av Gustaf Lundberg

OM POINTERNS FOSTRAN OCH DRESSYR

Av *Gustaf Lundberg*

Under en lång följd av år har Gustaf Lundberg på fältproven fört av honom själv uppfödda och dresseade Skogshundar till framgångar, som ingen annan svensk amatördressör lyckats nå. Denna bild togs hösten 1957 och han berättar här om sina erfarenheter som jägare och dressör.

Jakt är långt ifrån detsamma som enbart skytte, d. v. s. det villas fallande. Jaktens finaste och mest krävande moment ligger fastmera i vilkebrådet uppsökande och bringande inför bössan på ett anständigt och sportsmässigt sätt.

Vid olika slags jakt blir härvid samarbetet mellan jägare och hund av utslagsgivande värde, och därigenom förs även jakten upp på ett högre plan. Vid fågeljakt med stående hund, som ständigt måste vara under jägarens kontroll, när detta samarbete sin högsta fulländning. Fågeljakt med stående hund innebär därför förvisso högsta potensen av sportslig jakt.

Att fostra, dressera och lära en fågelhund föra sig anständigt på fältet är därtill en lika fin och intressant sport som själva jakten i övrigt. För jägaren själv är den berikande, såväl med hänsyn till kunskaper om vilkebrådet och dess vanor, som till jägarens egen övning i tålmod, lugn och behärskning inför vilkebråd och därmed även till en viss ansvarskänsla.

Här du tillgång till jakt på fågelvilt, det må vara raphöns, fasan, skogsfågel, ripa, vadare eller till och med änder, skaffa

dig då en fågelhund, med vilken du kan få högsta glädjevalutan av sådan jakt. En väldresserad och rutinerad fågelhund kan därtill mängen gång vara till nytta även vid annan jakt eller jaktvårdsdetaljer. Självt har jag vid åtskilliga tillfällen använt mina pointerar som pålitliga spårhundar på älg och annat högvilt, särskilt vid tillfällen då det gällt att tillräta skadskjutet sådant; som rapportörer då det gällt uppsöka förut ej kända men bebodda räv- eller grävlingryt; som apportörer vid klappjakt inte blott av fågelvilt, utan även av hare och till och med räv, som skadskjutna gått undan. Jag har haft en pointer, som specialiserats på att uppsöka och apportera fallhorn och flera sådana, som använts för markering av fågelbon eller tryckande rådjurslamm, som behövt avlägnas från gräsvallar före slåttern o.s.v.

En pointer får därtill alls inte betraktas som en specialhund avsedd för jakt i fjällen eller på de vida fälten. På grund av sin fina näsa, sin bildbarhet och motaglighet för dressyrpåverkan blir en pointer en lika god och användbar hund för jakt i skog eller tätare marker, på fasan, skogsfågel, morkulla

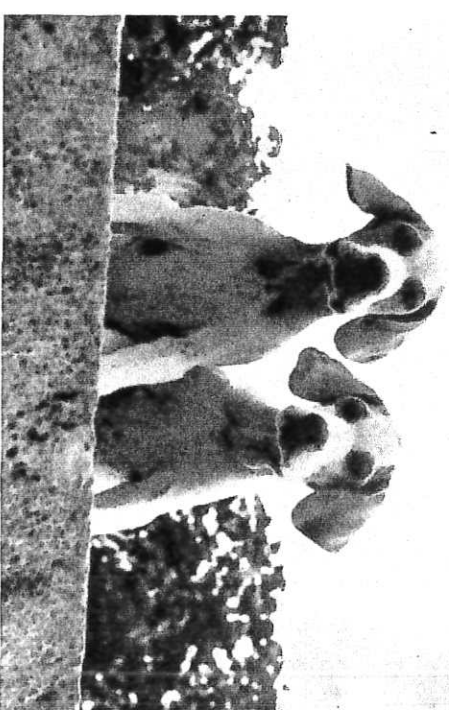
m. m. ja till och med på änder i täta vassar. I det senare avseendet kan ju erinras om Frank af Petersens skildring häromåret i Svensks jakt av sina upplevelser på andjakt med den kände fältprovspointern Skogis Black Devil. När han i en vassrik sjö skulle apportera en falld, vingskjuten and, som fallit ure i vassen, inledde Devil sin övning med att först apportera ett antal ruggande drakar, innan han slutligen lyckades få tag i den skadskjutna anden. Något som i varje fall tyder på goda anlag även för vattenarbete. Skaffa dig därför en pointer för din fågeljakt. En elegant hund, som därtill, om du fostrar den själv och på förtuftigt sätt, även blir ett angänamt och behagligt sällskap inomhus.

En pointervalp förvärvas man lämpligast vid två månaders ålder. Av god familj bör den vara med såväl föräldrar som förfäder av känt, sunt och gott jaktblod. Då är risken minimal för besvikelser och bortkastat arbete med uppfödning och dressyr.

Under valpens första fem à sex månader, som är grundläggande för hans både fysiska och psykiska utveckling, bör han genom omsorgsfull vård och utfordring hållas i särskilt hög kondition. Valpen skall ha största möjliga tillgång till friluftsliv och umgänge med människor, och gärna även hemdjur, som han ej sällan behöver *läras* respektera. Genom sådan tidig uppfostran befrämjas hundens frimodighet och goda lynne och han får så att säga till skänks

en viss anständighet i sitt uppträdande, som kan vara mycket vårt att senare bibringa en valp, som tillbringat sina första månader inom en hundgårds slutna stängsel.

Redan vid tremånadersåldern bör man sätta på valpen en liten halstrem, vänja honom att gå i koppel och ta honom med på härför lämpade promenader i marken. Hemifrån och efter mera trafikerade vägar föres valpen givetvis alltid i koppel, men däremellan och i fria markerna får han sedan larva med i full frihet. Att börja med följer han nog ofastast sin herre som en skugga, ängslig att komma vilse, men fort nog börjar hans intresse för allt nytt han möter att föra honom omkring på små utflykter från vilka han dock ofastastämliken kvickt återvänder för att ånyo ta kontakt med sin husse. För varje ny promenad stegras så hans intresse för omgivningen och därmed hans benägenhet för utflykter. Under sådana promenader kan man på ett enkelt, lekfullt sätt lägga grunden till hundens följsamhet och lydnad. När man tex. promenerar efter en skogsstig och valpen sticker iväg fram, viker man själv av åt annat håll, och ger valpen kort vissing. Som regel lystrar han fort nog till och kommer in som ett skott. Jag har flera exempel på att efter upprepade sådana promenader och rena lekövningar, valpar gjorts perfekt följsamma och lydiga för såväl pipa som tilltal och även förvärvat en avsevärd markvana, som i hög grad befrämjat en tidigt utvecklade jaktlust.

En valp av gott påbrå börjar redan vid 4 à 5 månaders ålder att söka i vind efter vilt, sedan han några gånger fått kontakt med sådant. Redan då kan man börja utveckla och skola hans sök på öppna fälten. Föraren går härvid alltid rakt mot vinden och låter hunden fritt och alldeles ostört lägga sitt sök över fälten. Där emellan eller vid förtfyrtingar föres hunden i koppel. Stälvmant och av medfödda anlag lägger ungdomen slagen i sitt sök tvärs mot vinden, och är der någorlunda välbesatt med villebåd, så att valpen alltemellan får vilt i näsan, lär han sig mycket fort att ständigt hålla näsan i vinden under sina sicksackslag framför föraren, vars promenadtrakt i viss mån verkar reglerande på sökets vidd. Den unga valpens följsamhet behövs föraren i regel i detta ungdomsstadium icke bekymra sig om, val-

pen följer stälvmant sin förare. Uppmärksamheten mot föraren eller kontakten med denne under söket kan härvid ytterligare befastas, om föraren alltemellan gör små directionsförändringar, än åt ena än åt andra sidan mot vindens huvudriktning. Det villebåd hunden under dessa första övningar får i näsan låter man honom fritt och orvungen rangera och störa stöter hare bör man redan från början söka dämpa hans förföljan-de, och sedan fortsätta sin marsch i annan riktning än haren tagit, så att valpen redan från början berövas sitt intresse för harslag. Ju längre en unghund på detta sätt fritt får spela med sitt villebåd och helt sköta sig själv under sökret, ju mera drivs hans jaktlust upp. Därmed kommer även rutinen och farten i sökret och han förvärvat förmåga att snabbt och disinkt

lokalisera det villebråd, han får i näsan. För en nybörjare i dressyrkonsten bör kanske påpekas att ju längre en unghund på detta sätt fritt får spela med villebrådet ju mera krävande blir arbetet med

att bibringa honom stadga och fasthet på ståendet, särskilt när det gäller hundar med "hög tänkning". Först när unghunden förärvat så pass rutin i sitt sök att han hela tiden arbetar med vinden i näsan i reguljära slag över fälten, bör man börja med övningar att dirigera hans sök med invissling och handförelser i den riktning man vill ha honom att söka. Börjar man direkt dirigera en unghund i sökret innan han själv förvärvat rutin i dess teknik, kan man nog rätt snart lära en unghund galoppa i sicksackslag genom invissling och utdirigering med handförelser. Vid varje sådan störning i sökret släpper hunden kontakten med vinden och man övar därmed direkt in honom till vad man kallar "blindgångare" eller dålig viltfinnare. En sådan hund känner man lätt igen på hans glada och obevärrade galopp ofta in och ut från föraren kovändande *med* vinden i yttersvingarna. Man får en hund som under sökret lika mycket löper med näsan i som *ur* vind och därför mera av slump hittar fågel, medan den rutinerade hela tiden går med näsan i vind — så att säga "hängar på näsan i vinden" och i varje slag arbetar sig högre upp mot vinden. Under dirigering och träning av sökret bör man också alltid dirigera hunden så att han ständigt ligger framför föraren och

för att främja sökrets bredning för föraren alltid förflytta sig i sakta tempo.

Så snart unghunden får rutin i sökret och man börjar dirigera det samma, bör man även försiktigt dämpa hans lust att direkt köra upp och förfölja vad han finner. Många hundar fatta redan från början stånd innan de köra upp fågel, andra först sedan de börja dämpas något, och de senare bli oftast de skarpaste och bästa jakthundarna. Dampningen bör ske mycket successivt, med varning och dämpande tilltal eller eggande, då hunden alltid som avslutning får avancera och resa fågel. Innan denna dirigering av hundens fria sök börjar, bör man dock alltid i god tid, och utan samband med fälträningen, ha lärt honom på anmaning sitra eller lägga sig, det senare helst även för uppsträckt hand på längre avstånd från föraren. Detaljer, som lätt övas i samband med övning i apportering, varom mera nedan. När hunden efter stånd manas att gå fram och resa villebrådet, skall han göra det villigt och glatt och därefter, eller när fågel lyfter, lägga sig, eller i varje fall stå kvar stilla. D. v. s. bibringas stadga i uppflög. Särskilt vid inövning i sådan stadga bör man vara ytterligt försiktig och tålmodig och mera successivt inlära densamma. Går man härvid för bryskt tillväga, och t. ex. ryter ett "ligg" till hunden när fågel lyfter, innan hunden fått mera vana vid stadga i flog, uppfattar han lätt denna

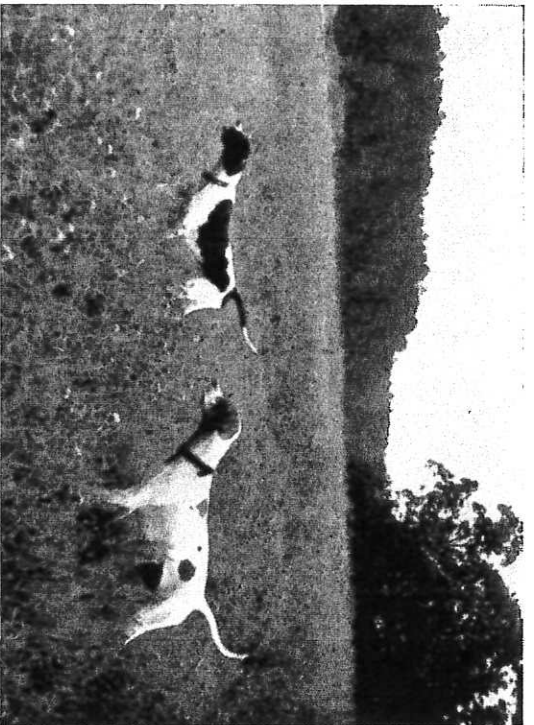
"rytning" som en bestraffning, för att han rest fågel. Han blir då allt ovilligare att avancera, något som sedan sitter i för livet. För att bibehålla hans villighet att avancera kan det vara mycket lämpligt att vid sådana tillfällen ha hunden vid släplina, som man fattar när hunden kommenteras "fram". När fågel så lättar, uppmuntrar man hunden fasthållen vid linan, och först därefter kommenteras hunden "ligg" och får i den ställningen hålla sig lugn en stund, innan han åter läggs ut på sök. Det sämsta man kan göra är att gå framför den stående hunden och själv resa fågel och lägga ner honom, när fågel lättar. Gör man så, ett par gånger blir hunden för alltid omöjlig eller trog i avancen och står kvar som en påle utan möjlighet att med tilltal rubba från ståendet annat än genom att puffa honom fram. En sådan hund blir tämligen mindervärdig för praktisk jakt.

Föraren bör vara en bit bakom eller på sidan när hunden på anmaning skall avancera mot den tryckande eller löpande fågel. Detta bör ske i det avvägda tempo, som föraren bestämmer genom dämpande eller eggande tilltal som "sakta" eller "ligg" om hunden går för fort för föraren att följa efter löpan. Ge hunden ett uppmuntrande "avance" eller "fram" om föraren vill öka tempo, mot t. ex. en tryckande fågel inför vilken hunden kan tveka. Gå *aldrig* framom hunden för att på så sätt få fågel på vingarna. Hundens skall alltid själv resa villebrå-

det. En förutsättning för ett snabbt och gott resultat av all fältdressyr av fågelhundar är emellertid god tillgång på villebråd i mera öppen terräng, det må sedan vara raphöns, fasan eller ripa i fjället. På skogsfågel i mera lätt terräng blir detta arbete svårare och bör helst följa som en avslutning efter inövning på friare fält.

Skottfästhet

Innan man börjar jaga över hunden bör denne ha vantats vid skott. Övning kan börja på ett tidigt stadium eller så snart hunden under fritt sök börjar intressera sig för och spela med villebråd. Härvid bör man alltid först lossa skott när hunden ligger ute på sök längre bort från föraren. Helst på sådant sätt att hunden inte märker varifrån skottet kommer. Vill man vara mycket försiktig börjar man med en pistol med svagare skott, som man efter skottet stoppar i fickan. Har hunden dåliga nerver och reagerar för smällen kommer han genast in till föraren, som därvid endast har att uppmuntra honom med att söka ut på nytt. Sedan hunden väl är i farten igen gör man om försöken, tills hunden inte längre fäster sig vid smällen. De flesta pointtrar torde väl numera vara tämligen immuna mot skottträda, men man får inte bäta sig klumpigt åt, t. ex. genom att första gången på morkullsträck låta hunden höra en duntrande knall rakt över sin skalle, när morkullan kommer vinglande. Med en salva från ett par jägare när jakten börjar kan

Avlockning från stånd

skoträdsla även hos en hund med bättre nerver vara grundlagd, och denna kan vara oerhört svår att övervinna. Ja, det kan t. o. m. vara lämpligare att då börja med en ny hund. En skotträdd hund måste botas enligt liknande metod, som den man av försiktighetskäl använder för unghundens vänjande, men blir mångfaldigt mera tålamodsprövande. Ått parforce av-vänja hunden från skoträdsla genom att t. ex. ta honom med till en skjutbana för att åhöra ihållande skotlossning förvärrar endast hans rädsla och gör honom än omöjligare att bota.

När hunden väl vants vid skott bör man redan under fätränningens senare skede allmellan skjuta ett skott i luften, när fågel reses och låta honom lära sig lägga sig i skotter. Sen är han fullt färdig för praktisk jakt.

Av den perfekta dresserade hundens fordras även att han låter sig lätt avlocka från stånd. Avlockning är ju endast ett lydnaprov på inlockning med pipa. Detta lydnaprov bör dock först inövas, sedan hunden blivit fast på ståndet, vunnit rutin i sin fågelbehandling och kanske helst även varit med om praktisk jakt och fått en del fågel fälld över sig. Börjar man för tidigt med sådan övning blir hunden lätt flyktig på sina stånd och kan själv lämna ståndet även då föraren är i hans närhet. Vägrar hunden att börja med att självant lämna ståndet vid in-vissling behövs endast linans hjälp några gånger för att låta honom denna enkla konst. Självfallet skall hunden alltid efter varje avlockning få återvända till sitt stånd och så i vanlig ordning resa fågelh.

På återväg till ståndet bör man redan från början, med tilltal hålla hunden tillbaka så att han håller någorlunda jämna steg med sin förare.

Rapportering

När man väl börjar jaga med hunden i mera sluten terräng och allmellan behöver locka honom av stånd, då han är osynlig för sin förare, lär han sig vanligen mycket snart att självant, sedan han stått en stund, lämna ståndet för att söka sin herre, och är därmed färdig rapportör. I skog är det alltid av stort värde att hunden redan från början lär sig att vid återvändande till ståndet alltid hålla jämna steg med eller invänta sin förare. Här kan från början låta sig detta, återvänder han oftast under skarp markering till plassen där han stått, som vid avancering mot vilt. För jägaren är detta behagligare än att hunden efter rapporten fösvinner som ett skott och kanske behöver upprepa manövern innan jägaren når fram.

Sekundering

Med sekundering menas att en hund som jagas tillsammans med annan hund, själv fattar stånd för den andra hunden, så snart han ser denne göra stånd. Sekundering kräves om man vill jaga med tvänne hundar samtidigt eller i intimare sällskap med annan jägare, som för hund.

Sekunderingsegenskaper bringas lättast och oftast utan någon dressyrpåverkan, om man låter unghunden i ett tidigt stadium

söka med äldre rutinerad hund, som tar stånd. Så snart unghunden fått klart för sig att sådana stånd alltid gäller fågel, börjar han mycket fort själv göra stånd för den andra hunden — oftast redan på det stadium, då han själv kör upp allt han får i näsan. Här unghunden en gång väl börjat sekundera, är denna färdighet i regel för alltid befast. Arbetar man med ett par unghundar samtidigt i marken, vilket ej är att rekommendera, blir ofelbart den sämre, d. v. s. den minst självständige och minst jaktlystne, självant en god sekundant så fort den bättre kamraten börjar fatta fasta stånd för villet bråd. Samtidigt hänger vanligen den mindre självständige hunden gärna den andre hunden i hälarne under söket och är mera uppmärksam på denne än intresserad av att själv finna vilt. Sekundering kan därför liksom hängning i viss mån betraktas som indikator för negativa egenskaper. Självständigt arbetande, skarpa och jaktlystna hundar får man därför ofta genom direkt dressyrpåverkan bibringa sekundering. Detta sker lättast genom att man låter en annan hund söka och stå för vilt, medan man lägger ned den hund man vill lära sekundering en bit från den stående hunden och låter honom ligga stilla där. Själv går man fram till ståndet och låter den stående hunden resa villobrådet. Ofta kan en medhjälpare härvid vara till god nytta, genom att kontrollera att den nerlagda hunden ligger kvar på sin plats. Efter ett antal sådana övningar, lär sig snart nog

även en osjälvrändigt arbetande hund att respektera kamraterns stånd eller stoppa upp — ibland lägga sig — när han ser kamraten stå. Jägar man över två hundar samtidigt, bör sedan alltid konsekvent lägga ner den hund som ej har stånd, medan man går fram till och skjuter över den stående.

Många hundar med utpräglat anlag för sekundering eller osjälvrändighet i arbetet komma under träning först i mera framskridet utvecklingsstadium. De reagera visserligen perfekt för kamraterns stånd, men ofrast på så sätt att de rusa ner mot den stående hunden, stjal dennes stånd och stöter det vilda. Detta är olater eller olydnad, som enklast botas med åthutnings eller om så behövs med karbasen.

Apportering

Då för svenska jaktförhållanden det ej gärna kan ifrågakomma att man håller särskilda apporterrhundar vid jakt med stående hund, måste våra fågelhundar anständigvis alltid dresseras till apportörer av såväl dödsdjuret som framförallt skadskjuter vilt, som löper.

Apportering skall alltid först inläras utan samband med jakt eller träning i fältet. Denna övning kan börja redan när valpen är en 5 å 6 månader gammal. Att börja med föres hunden i koppel, får lära sig att på anmaning sitta eller sätta sig — alltid vänd mot sin herre. Detta är en detalj som mycket fort inlärs av hunden och som liksom övning i "ligg" eller

"ligger stilla" ej torde behöva närmare beskrivas.

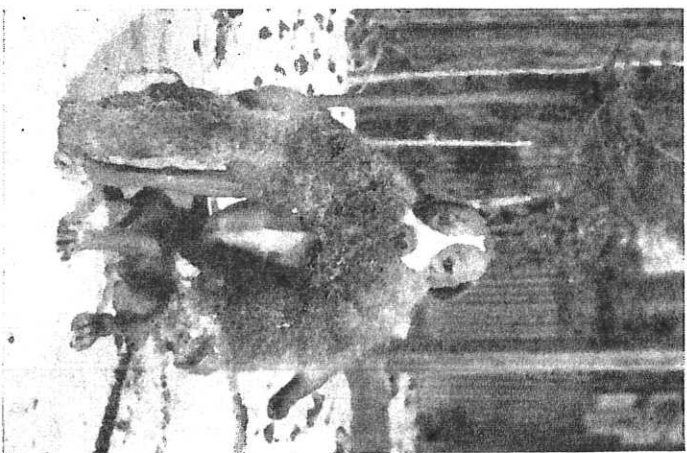
Apporteringsovningen inledes alltid med att man lär hunden befallning "apport" i sittande ställning *gripa* och *fasthålla* ett apporteringsföremål, t. ex. en "apportbock" en rund träkloss med tvärpinnar i bägge ändar. Dessa håller själva klossen ovan marken och är sålunda lättare gripbar för hunden. Använd lika gärna annat lämpligt föremål dock ej ätbart.

Håll en pinne framför munnen på den sittande hunden och under tilltalet "apport" "apport" för man pinnen in i hans mun. Vid försök att spotta ut den håller man hop hans käkar under allt allvarigare tilltal "håll fast" "håll fast" ända tills han godvilligt håller hop munnen om pinnen eller bocken. Vid tilltal "släpp" får han så avlämna pinnen i dressörens hand, blir livligt uppmuntrad eller till och med belönad med en sockerbit eller annan godbit. Man upprepar samma övning ett par tre gånger i följd och så får hunden vara fri för den gången. Allt för envisa upprepanden bibringar endast hunden olustkänslor. Utför samma övning ett par tre gånger dagligen. Rätt snart, vanligen redan efter en tre å fyra dar lär sig hunden självmant gripa pinnen först när denna tryckes mot hans nos, men snart även när pinnen hålles en bit framför honom.

Nästa moment är att med hunden fortfarande i koppel lära honom bära pinnen i mun, promenera en runda och så på tilltal "sitt" sätta sig framför sin herre

och med pinnen i mun avlämna på tilltalet "släpp", få sin uppmuntran och belöning. Sportar hunden ut pinnen så fort han börjar röra sig återkallas han omedelbart till ordningen och får pinnen i munnen under ett barskare tilltal "håll fast" eller vid upprepad försök en lindrigare örfil. När hunden så efter några dar villigt på anmaning *gripa*, *håller fast*, *bär* och i sittande ställning avleverar pinnen eller apporterrar bocken, växlar man apporteringsföremål; en hopknuten nädduk, en tändsticksask, en tobakspung eller liknande. När hunden väl genomför dessa övningar med skifrande föremål och villigt griper även när detsamma hålles en bra bit från hans nos, blir nästa fas i övningen att man låter hunden gripa föremålet från marken direkt. Om han blivit tillräckligt rutinerad att ta från dressörens hand, så griper han på anmaning även direkt från marken. Är han ovillig får man hjälpa honom till rätta med ryck i koppel under tilltal "apport" och eventuellt hålla i pinnen intill marken. När hunden väl kommit så långt är saken klar, och nu gäller det endast att öva hans rutin och glädje i apportering. Man kastar föremålet längre och längre bort och låter honom hämta och avleverera. Låt honom göra samma övningar utan koppel, att börja med dock inomhus, så att hunden ej förleds försöka smita. Sen gömmer man föremålet och låter hunden på tilltal "sök apport" — "sök apport" både uppsöka och avleverera apportere-

ring föremål, som man tidigare låtit honom lukta på. Använd nu också fåglar och annat som apporteringsföremål — en skata, kråka, stare. Hunden får successivt större övning och är därmed också färdig för apportering av vilt i fälter. Att lära sig "sök apport" och dirigeras i detta sirt sök, innebär inte blott att hundens intresse för apportering livligt stegras utan är också av stort värde när det senare under jakt blir fråga om att tillrättskaffa fåglar som döda droppat ner i hög eller tät markvegetation, där hunden behöver dirigeras för att finna.

ring föremål, som man tidigare låtit honom lukta på. Använd nu också fåglar och annat som apporteringsföremål — en skata, kråka, stare. Hunden får successivt större övning och är därmed också färdig för apportering av vilt i fälter. Att lära sig "sök apport" och dirigeras i detta sirt sök, innebär inte blott att hundens intresse för apportering livligt stegras utan är också av stort värde när det senare under jakt blir fråga om att tillrättskaffa fåglar som döda droppat ner i hög eller tät markvegetation, där hunden behöver dirigeras för att finna.

Att sedan under jakt rutinerats till att gripa även skadskjutna, löpande fåglar tarvar inga särskilda dressyrövningar utan endast utvecklad rutin.

Simning och vattensportering

Med hjälp av apporteringstrasset är det lätt att öva en pointer i simning och vattenarbete. Låt honom från en långgrundstrand apportera kastrade föremål, när vatnet är behagligt. Kasta allt längre och längre ut från stranden och låt honom utföra apport. En och annan hund kan att börja med känna sig besvärad av att komma ut på djupare vatten och simma nervöst med huvudet högt över vattenytan och frammassarna plaskande ovan vattenytan, liksom stampande vatten utan att komma vidare framåt. Sådan rädsla för vatten övervinnes enligt min erfarenhet lättast, om man utan samband med apporteringsovning en varm och vacker sommar dag

varligt lägger av hunden i vattnet från en båt. Låt en medhjälpare sedan sakta ro omkring medan man själv med handen under hundens haka, eller med kopplershjälp, håller hans huvud ovan vatnet. När hunden så stampar vatten och plaskat med frammassarna en stund, lugnar han sig småningom och börjar simma lugnt med sänkt huvud och frammassarna hela tiden under vattenlinjen. Man kan sen utveckla hans simkonst allmerta genom att ta honom med sig i badet och låta honom simmande följa med på simturer. Bedriv däremellan apporteringsovningar i vatten, varav hunden fort nog blir mycket road — under förutsättning att vattnets temperatur är behaglig. När du sedan får honom att direkt hoppa i vatnet från båt eller lägre brygga för apportering i vatten, kan han anses avlagt magisterexamen i vattenarbete. En sådan hund blir ofta av högt värde vid fågeljakt in till stränder och vattendrag.

Skottfästhet och s. k. knall-

apportering

Av en väldresserad hund fordrar man ju, framförallt enligt våra jaktprovsregler, att han skall behålla stadga både i uppflog och skott, oavsett om villebråd faller eller ej. Låter man sin hund vid jakt apportera varje fälld fågel blir hans rutin och glädje för denna uppgift så stor att han rätt snart apporterar utan att han ber honom om det. Därmed har man i honom mycket snabbt en god "knallapportör", som duschar fram och

apporterar så snart han ser en fågel falla för skottet. Vill man bervara sin hund skottfast, även då fågel faller, är enda sättet att sedan han väl fått in sin rutin i apportering, aldrig låta honom apportera andra fåglar än de jagaren ej själv kan taga reda på och under tiden alltid hålla hunden kvarliggande på skottplatsen. Har hunden väl förvärvat benägenheten att knallapportera är detta ofta svårt att dämpa. Bästa botemedlet härför blir lina och kanske även medhjälpare, som några gånger i följd kvarhåller hunden på skottplatsen om fågel faller. För praktisk jakt kan dock sådan knallapportering ofta vara till gagn, även om jagaren därigenom vid enstaka tillfällen kan gå miste om ett eller annat ytterligare skott. En knallapportör håller ytterligt väl reda på var fågeln faller och är i blinken hos den fällda fågeln, som, om den är vingad och löper undan, så gott som hundraprocentigt ändå dock tages av hunden. I tät och hög markvegetation droppade, döds- skjutna fåglar kan också många gånger vara svåra att tillrätskaffa, sedan vittringen av den fallna fågeln förflyktigats ovan vegetatio-

nen, och svåra för hunden att få tag på om han först någon stund senare får tillfälle att söka över platsen. Med en knallapportör förlorar jagaren därför ytterligt sällan fällda eller skadskjutna löpande fåglar, vilket däremot avsevärt lättare och ofrare blir fallet med den skottfaste hunden, som inte så noga känner fågelns ner-

slagsplats och ofta först långt senare kan genom direktio- från jagaren komma i närheten av den samma.

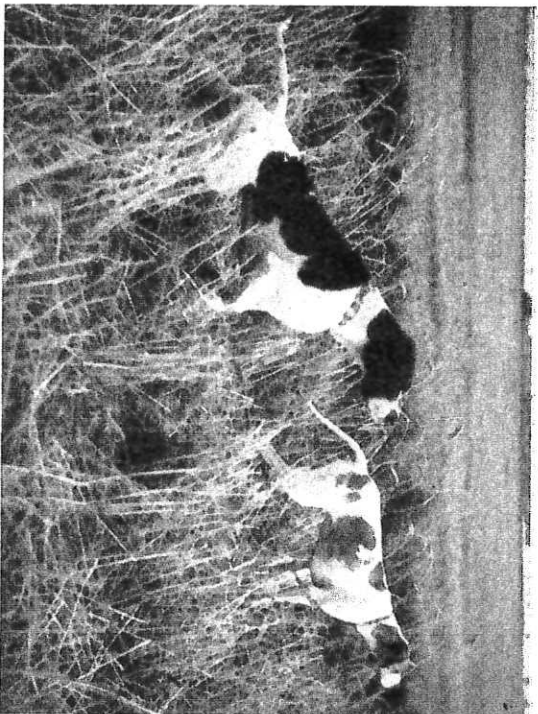
För en verklig jägare är det alltid mindre smärtsamt att gå miste om ett eller annat tillbud till skott, än att lämna fältet eller skadskjutet villebråd efter sig i marken.

Allmänna synpunkter på dressyr-

arbetet

All dressyrteknik går ut på att genom uppmuntran och vänlighet bibringa hunden intresse och lust för de uppgifter man vill han skall utföra. Avsky eller olustkänsla för sådana handlingar han skall låta bli eller upphöra med. Det senare genom dampande, åhutande tillal eller eventuellt bestraffning. En hund lär sig mycket snart att uppfatta och skilja mellan uppmuntrande vänlighet och dampande åhutning genom sin herres tonfall och åtbörder oavsett tilltal, som dock bör vara konsekvent. Däremot har en hund ofta svårt att uppfatta vilken handling åhutningen eller bestraffningen avser, om den ej följer i direkt anslutning till förseelsen.

När en hund, som man vill bibringa harenhet under sök stöter en hare och hans jaktlusta tar överhand över lydnaden, och han ger svarnet i både pipa och tillrop och försvinner bortom synhåll för en stund med haren, får man givetvis ej ge honom en bastonad när han efter slutad jakt självmant återvänder till sin herre. Gör man så uppfattar hunden oberingad agan som en "belöning" för att han

kom till sin herre. Och efter nästa hare han sröter går han lika glatt, men han blir mera betänksam att komma in till sin herre, då han vet vad som väntar, när han väl återvänder till denne. Efter några sådana upprepade behandlingar är hunden handskygg och kretsar som en olycklig ande kring sin förare omöjlig att få in och i hand när han väl inkallas från längre avstånd. En sådan handskygghet är mycket svårbotad och tar i varje fall lång tid att övervinna och tarvar mycken tåladmod och vänlighet.

Man kan däremot väl ge hunden en liten förmaning, när han själv-mant återvänder från en sådan eskapad. Ge honom litet lyd-nads-exercis med kopplet men aldrig bestraffning i form av aga. Aga bör aldrig ges annat än då man direkt kan ta hunden på bar gärning då agan får en mera omedel-

bar och åsyftad effekt. Hunden skall därvid alltid hållas i koppel, och agan aldrig vara så hård att hunden blir hysterisk. Efter straff och förmaning bör hunden alltid förlätas d. v. s. klappas och visas vänlighet. Först när han åter är glad i hågen släpps hunden och lägges ut på nytt sök.

Följande är exempel på hur effektivt en bibringad olustkänsla på en gång kan avvänja en hund från en olag, då han väl uppfattat det intima sambandet mellan förseelsen och bestraffningen, eller mellan förseelsen och den olustkänsla den vållar. Jag har vid några tillfällen haft unghundar, som lämnade ensamma i ett rum med dukat bord, fått för vana att putsa av tallrikar med läckrare innehåll. Då det ofta är svårt att direkt komma på dem när de i sin ensamhet förgripa sig på bordets gåvor, hjälper det föga att

gräla på dem, när man väl konstaterar deras tillgrepp. För att bota en sådan hund kom jag en gång på idén att gilla en läcker körtbulle på en smällfälla för större råttor. Jag ställde den lättillgänglig på bordskanten medan hunden lämnades ensam i sin korg i rummet. Det dröjde inte länge förrän jag hörde smällen och när jag öppnade dörren låg den hopslagna fallan med vidsträckt körtbulle på golvet och hunden i sin korg, gnidande nosen med framtassarna. Den hunden tog sedan aldrig något från bord, hur läckert för honom det än kunde vara dukat.

Mycket dressyrarbete kräver emellertid tålamod och dess resultat kan ofast endast vinnas successivt, men med konsekvens och

fasthet i förening med dressörens lugn och självbehärskning vinnas alltid snabbaste resultatet. Har man ålagt hunden en uppgift, skall man noga övervaka att densamma blir genomförd. Å andra sidan skall man inte i onödan kräva något av hunden som han svårigen kan genomföra och framförallt inte i onödan tjata med befallningar, inlockningar och liknande som tråkigt ut hunden. Med vänligt umgänge med sin hund skall man däremot aldrig vara njugg.

De uppfostringsmetoder av en pointer jag ovan skildrat, grunda sig uteslutande på egen erfarenhet. Jag är fullt medveten om att andra dressörer kan ha arbetat i annan ordning och med andra medel och därvid nått lika goda resultat.

En syn vi vant oss vid:
Gustaf Lundberg på jaktprov

Zetterlund & Thelanders Boktryckeri-AB, Stockholm 1958

804177